

Grondwettelijk Hof

**Arrest nr. 26/2024
van 22 februari 2024
Rolnummer : 7966**

In zake : het beroep tot gedeeltelijke vernietiging van artikel 103, 7°, van het decreet van het Waalse Gewest van 5 mei 2022 « tot wijziging van verscheidene bepalingen inzake energie in het kader van de gedeeltelijke omzetting van richtlijnen 2019/944/EU van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en 2018/2001/EU van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en met het oog op de aanpassing van de beginselen betreffende de tariefmethodologie », ingesteld door de Waalse Commissie voor Energie.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters P. Nihoul en L. Lavrysen, en de rechters T. Giet, J. Moerman, M. Pâques, Y. Kherbache, D. Pieters, S. de Bethune, E. Bribosia, W. Verrijdt, K. Jadin en M. Plovie, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter P. Nihoul,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. Onderwerp van het beroep en rechtspleging

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 4 april 2023 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 5 april 2023, heeft de Waalse Commissie voor Energie, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. P. de Bandt, Mr. J. Dewispelaere en Mr. V. Heinen, advocaten bij de balie te Brussel, beroep tot gedeeltelijke vernietiging ingesteld van artikel 103, 7°, van het decreet van het Waalse Gewest van 5 mei 2022 « tot wijziging van verscheidene bepalingen inzake energie in het kader van de gedeeltelijke omzetting van richtlijnen 2019/944/EU van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en 2018/2001/EU van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en met het oog op de aanpassing van de beginselen betreffende de tariefmethodologie » (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 5 oktober 2022).

De Waalse Regering, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. I.-S. Brouhns en Mr. G. Possoz, advocaten bij de balie te Brussel, heeft een memorie ingediend, de verzoekende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de Waalse Regering heeft ook een memorie van wederantwoord ingediend.

Bij beschikking van 6 december 2023 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers K. Jadin en D. Pieters te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen was, dat geen terechtzitting zou worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek om te worden gehoord, zou hebben ingediend, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten na die termijn zouden worden gesloten en de zaak in beraad zou worden genomen.

Ingevolge het verzoek van de verzoekende partij om te worden gehoord, heeft het Hof bij beschikking van 20 december 2023 de dag van de terechtzitting bepaald op 17 januari 2024.

Op de openbare terechtzitting van 17 januari 2024 :

- zijn verschenen :

. Mr. P. de Bandt en Mr. T. Ghysels, advocate bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partij;

. Mr. I.-S. Brouhns, voor de Waalse Regering;

- hebben de rechters-verslaggevers K. Jadin en D. Pieters verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van het belang bij het vorderen van de vernietiging van artikel 4, § 2, 26° en 27°, van het decreet van het Waalse Gewest van 19 januari 2017 « betreffende de tariefmethodologie die van toepassing is op gas- en elektriciteitsdistributienetbeheerders », zoals toegevoegd bij artikel 103, 7°, van het decreet van 5 mei 2022

A.1. Om haar belang aan te tonen bij het vorderen van de vernietiging van artikel 4, § 2, 26° en 27°, van het decreet van het Waalse Gewest van 19 januari 2017 « betreffende de tariefmethodologie die van toepassing is op gas- en elektriciteitsdistributienetbeheerders » (hierna : het decreet van 19 januari 2017), toegevoegd bij artikel 103, 7°, van het decreet van 5 mei 2022 « tot wijziging van verscheidene bepalingen inzake energie in het kader van de gedeeltelijke omzetting van richtlijnen 2019/944/EU van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en 2018/2001/EU van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en met het oog op de aanpassing van de beginselen betreffende de tariefmethodologie » (hierna : het decreet van 5 mei 2022), beroept de « Commission wallonne de régulation pour

l'énergie » (CWaPE) zich allereerst op haar hoedanigheid van Waalse overheid voor de regulering van de elektriciteitsmarkt en de gasmarkt.

Zij voegt eraan toe dat haar beroep tot vernietiging ertoe strekt door het Hof te laten zeggen dat artikel 4, § 2, 26° en 27°, van het decreet van 19 januari 2017, toegevoegd bij artikel 103, 7°, van het decreet van 5 mei 2022 de richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 « betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (herschikking) » (hierna : de richtlijn (EU) 2019/944) niet correct omzetten. De CWaPE voert ook aan dat haar belang bij het vorderen van de vernietiging van het 26° en het 27° van artikel 4, § 2, van het decreet van 19 januari 2017 voortvloeit uit het feit dat, volgens haar, die decretale bepalingen afbreuk doen aan haar bevoegdheden en aan haar taken, alsook aan haar onafhankelijkheid, die door het Europees recht zijn beschermd. Ten slotte leidt zij uit het arrest van het Hof nr. 117/2013 van 7 augustus 2013 (ECLI:BE:GHCC:2023:ARR.117), alsook uit het arrest van het Hof nr. 71/2016 van 25 mei 2016 (ECLI:BE:GHCC:2016:ARR.071) af dat de regulatoren van de energiemarkt doen blijken van het vereiste belang om de vernietiging te vorderen van wetten die het Europese reglementaire kader ter zake niet correct omzetten.

Ten aanzien van de middelen

A.2. De CWaPE zet uiteen dat artikel 4, § 2, 26° en 27°, van het decreet van 19 januari 2017, in zoverre het haar ertoe verplicht nieuwe « beginselen » in acht te nemen bij de totstandkoming van haar « tariefmethodologie », de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 57, lid 4, b), ii), en lid 5, a), en 59, lid 1, a), en lid 7, a), van de richtlijn 2019/944, schendt.

De verzoekende partij voert aan dat, in elk geval, die nieuwe « beginselen » niet kunnen worden beschouwd als « algemene beleidsrichtsnoeren » die worden toegestaan door artikel 57, lid 4, b), ii), van de richtlijn (EU) 2019/944, daar zij betrekking hebben op de vaststelling van de methode voor de berekening van de elektriciteitsdistributietarieven, met andere woorden een taak die, volgens die richtlijn, is voorbehouden aan de regulerende instantie en derhalve niet het voorwerp kan uitmaken van « algemene beleidsrichtsnoeren van de overheid » in de zin van de voormelde Europese bepaling. In ondergeschikte orde verzoekt de CWaPE het Hof om aan het Hof van Justitie van de Europese Unie een prejudiciële vraag te stellen over de verenigbaarheid van artikel 4, § 2, 26°, van het decreet van 19 januari 2017 en van de laatste zin van artikel 4, § 2, 27°, van hetzelfde decreet met de artikelen 57, lid 4, b), ii), en lid 5, a), en 59, lid 1, a), en lid 7, a), van de richtlijn (EU) 2019/944, in zoverre die Europese bepalingen een exclusieve tarieftaak toekennen aan de regulerende instantie en de bescherming van de onafhankelijkheid van die instantie opleggen.

A.3. De Waalse Regering merkt allereerst op dat artikel 33 van de Grondwet vereist dat de wetgevende macht de doelstellingen en de beginselen van het energiebeleid definieert, en verbiedt dat die definitie wordt overgelaten aan de administratieve overheden en aan de spelers op de energiemarkt.

Zij voert aan dat de bestreden decretale bepalingen ertoe strekken niet alleen de economische en operationele doelstellingen van het door het Waalse Gewest aangenomen energiebeleid te bereiken, maar ook de sociale en milieugebonden doelstellingen van dat beleid, die niet onder de taken van de CWaPE vallen.

De Waalse Regering voert ook aan dat het 26° en het 27° van artikel 4, § 2, van het decreet van 19 januari 2017 niet kunnen worden gekwalificeerd als een « directe instructie » in de zin van artikel 57, lid 4, b), ii), van de richtlijn (EU) 2019/944, daar zij niet tot doel hebben de beslissingen van de CWaPE op elkaar af te stemmen of ongepaste wijze te beïnvloeden. Zij is van mening dat die bepalingen de onafhankelijkheid van die regulerende instantie niet aantasten en dat zij niet tot gevolg hebben economische belangen te bevorderen die met de Regering zijn verbonden.

Wat betreft artikel 4, § 2, 26°, van het decreet van 19 januari 2017

A.4. De CWaPE merkt op dat artikel 4, § 2, 26°, van het decreet van 19 januari 2017 de elektriciteitsdistributienetbeheerder toestaat om, in zijn distributietarief, rekening te houden met de kostprijs van een specifieke meetactiviteit.

De verzoekende partij is van mening dat die kwestie nochtans een wezenlijk bestanddeel vormt van de « tariefmethodologie », zodat, volgens artikel 59 van de richtlijn (EU) 2019/944, alleen de regulerende instantie

van de elektriciteitsmarkt bevoegd is om te bepalen of de vergoeding van een netbeheerder rekening kan houden met sommige kosten. De verzoekende partij is ook van mening dat artikel 4, § 2, 26°, van het decreet van 19 januari 2017, door de bewegingsruimte van die regulerende instantie aanzienlijk te beperken, afbreuk doet aan diens onafhankelijkheid, in strijd met artikel 57 van de richtlijn (EU) 2019/944. De CWaPE onderstreept dat die onafhankelijkheid betekent dat zij vrij moet blijven om uit te sluiten dat in een distributietarief rekening wordt gehouden met de kostprijs van een specifieke meetactiviteit.

De verzoekende partij merkt ook op dat het beginsel vervat in artikel 4, § 2, 26°, van het decreet van 19 januari 2017 deel uitmaakt van een geheel van dwingende regels.

A.5. De Waalse Regering leidt uit de bewoordingen van artikel 4, § 2, 26°, van het decreet van 19 januari 2017 af dat die bepaling een recht instelt voor de CWaPE, en niet een verplichting ten laste van die regulerende instantie, zodat die bepaling geen afbreuk doet aan de onafhankelijkheid, noch aan de autonomie van de verzoekende partij. Zij merkt op dat artikel 4, § 2, 26°, van het decreet van 19 januari 2017 alleen ertoe strekt aan te geven dat de vergoeding die de CWaPE toekent, niet onverenigbaar zou zijn met het energiebeleid van het Waalse Gewest, zonder haar daarom te beletten de in die bepaling beoogde vergoeding uit te sluiten van haar tariefmethodologie. De Regering voegt eraan toe dat uit de bewoordingen van de bestreden bepaling veeleer volgt dat het om een algemene beleidsrichtsnoer gaat die de regulerende instantie ertoe moet aanzetten rekening te houden met de gewestelijke doelstellingen en belangen inzake energie.

De Waalse Regering merkt ook op dat de kostprijs van de in artikel 4, § 2, 26°, van het decreet van 19 januari 2017 beoogde activiteiten geen aanzienlijk deel vormt van het geheel van de kosten die worden gedragen door een elektriciteitsdistributienetbeheerder, en dat de bestreden bepaling aangeeft dat de meetactiviteit die daarin wordt beoogd, kan worden beschouwd als een wettelijke verplichting waarvan de uitvoering kan worden gefinancierd door een compensatie vanwege de elektriciteitsdistributienetbeheerder, overeenkomstig het beginsel van de tariefmethodologie, opgenomen in artikel 4, § 2, 2°, van het decreet van 19 januari 2017.

Wat betreft artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017

A.6.1. De CWaPE voert aan dat de laatste zin van artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017 inbreuk maakt op de exclusieve tariefbevoegdheid van de regulerende instantie, alsook afbreuk doet aan haar onafhankelijkheid, in zoverre die zin de bewegingsruimte beperkt welke die instantie moet genieten wanneer zij de tariefmethodologie aanneemt.

De verzoekende partij merkt op dat, volgens de laatste zin van artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017, elke tariefcomponent een stimulans moet vormen voor netgebruikers die dat wensen om elektriciteit te verbruiken op het moment dat er elektriciteit in overvloed op het net beschikbaar is of om individuele nettoegangscapaciteit te gebruiken die verenigbaar is met de capaciteit die op datzelfde moment op het net beschikbaar is. Zij herhaalt in dat verband hetgeen zij reeds heeft vermeld in haar advies van 18 juni 2021 over het voorontwerp van decreet dat ten grondslag ligt aan de bestreden bepaling, namelijk dat de voormelde regel de CWaPE ertoe lijkt te verplichten elk vast tarief af te schaffen en haar lijkt te beletten rekening te houden met tariefcomponenten die verband houden met elementen die niet zijn gemeten bij de netgebruiker.

A.6.2. De verzoekende partij herhaalt vervolgens dat de Waalse wetgevende macht, met artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017, inbreuk maakt op het werkingsgebied dat exclusief aan de nationale regulerende instantie is toegewezen bij artikel 59, lid 1, a), van de richtlijn (EU) 2019/944. Zij voegt eraan toe dat, zoals het Hof van Justitie van de Europese Unie dat reeds heeft opgemerkt (2 september 2021, C-718/18, *Commissie t. Duitsland*, ECLI:EU:C:2021:662), artikel 57, lid 4, b), ii), van dezelfde richtlijn de wetgevende macht niet toestaat « algemene beleidsrichtsnoeren » in dat verband uit te vaardigen. De verzoekende partij merkt ook op dat het, volgens artikel 58 van dezelfde richtlijn en de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie, aan de regulerende instantie toekomt om, volledig autonoom en in het openbaar belang, beslissingen te nemen op het werkingsgebied dat aan haar is voorbehouden teneinde de naleving van de met de richtlijn (EU) 2019/944 nagestreefde doelstellingen te waarborgen, zonder dat zij onderworpen is aan externe instructies vanwege andere organen van de Staat (3 december 2020, C-767/19, *Commissie t. België*, ECLI:EU:C:2020:984). De verzoekende partij is van mening dat derhalve niet dient te worden nagegaan of de met artikel 4, § 2, 27°, nagestreefde doelstellingen in lijn zijn met een andere Europese richtlijn.

A.6.3. In ondergeschikte orde voert de CWaPE aan dat artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017 niet kan worden beschouwd als een « algemeen beleidsrichtsnoer » die beantwoordt aan de voorwaarden

vastgelegd in het arrest van het Hof nr. 105/2023 van 29 juni 2023 (ECLI:BE:GHCC:2023:ARR.105), omdat het « beginsel » dat is gedefinieerd door de voormelde wetgevende bepaling geen gewone stimulans vormt, maar een echte instructie, die dermate nauwkeurig is dat die afbreuk doet aan de exclusieve taak van de CWaPE alsook aan haar onafhankelijkheid.

A.6.4. In nog meer ondergeschikte orde voert de CWaPE aan dat, in de veronderstelling dat artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017 losstaat van de tarieftaak die exclusief is voorbehouden aan de regulerende instantie bij artikel 59, leden 1 en 7, van de richtlijn (EU) 2019/944, de voormelde wetgevende bepaling niet kan worden gekwalificeerd als een « algemene beleidsrichtsnoer ». De verzoekende partij legt uit dat de bestreden bepaling geen algemene beleidsrichting aangeeft, maar een nauwkeurige technische instructie vormt die inbreuk maakt op de onafhankelijkheid van de regulerende instantie bij de uitoefening van haar bevoegdheden.

A.7.1. De Waalse Regering voert aan dat de twee doelstellingen die worden gedefinieerd in artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017, namelijk, enerzijds, de toegang voor iedereen tot energie en, anderzijds, de energietransitie, aanwijzingen geven in verband met het door het Waalse Gewest gevolgde energiebeleid en « algemene beleidsrichtsnoeren » vormen in de zin van artikel 57, lid 4, *b*), *ii*), van de richtlijn (EU) 2019/944 die geen betrekking hebben op de regulerende taken die aan de CWaPE zijn voorbehouden bij artikel 59 van dezelfde richtlijn. De Regering preciseert dat geen enkele van die laatste taken betrekking heeft op de toegang tot energie of de financiering van de energietransitie.

De Regering voegt eraan toe dat het nastreven van de twee voormelde doelstellingen een inspiratie vormt voor andere decretale bepalingen en dat die doelstellingen in overeenstemming zijn met die welke de richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 « ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (herschikking) » nastreeft.

Bovendien voorziet de richtlijn (EU) 2019/944, volgens de Waalse Regering, in geen enkele maatregel betreffende de toegang tot energie en de energietransitie, zodat de arresten die het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft gewezen op 3 december 2020 en 2 september 2021 in verband met de onjuiste omzetting, door België en Duitsland, van de richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 « betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van de Richtlijn 2003/54/EG », te dezen niet relevant zijn.

De Waalse Regering onderstreept ook dat het niet aan een regulerende instantie zoals de CWaPE staat om te definiëren wat ressorteert onder het algemeen belang of het openbaar belang, en dat er andere doelstellingen van algemeen belang bestaan dan die waarop artikel 59 van de richtlijn (EU) 2019/944 is geïnspireerd.

A.7.2. De Waalse Regering zet voorts uiteen dat artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017 niet in grotere mate afbreuk doet aan de onafhankelijkheid of aan de exclusieve bevoegdheid van een regulerende instantie dan het « richtsnoer » van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest waaraan de regulerende instantie van de Brusselse elektriciteitsmarkt is onderworpen, die het Hof conform de voormelde bepalingen van de richtlijn (EU) 2019/944 heeft bevonden bij het voormelde arrest nr. 105/2023 van 29 juni 2023.

De Waalse Regering is van mening dat artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017 de CWaPE geenszins ertoe verplicht elk vast tarief af te schaffen en haar evenmin belet rekening te houden met tariefcomponenten die zijn verbonden met elementen die niet zijn gemeten bij de netgebruiker. Zij voegt eraan toe dat de CWaPE zelf, in haar advies van 18 juni 2021 over het voorontwerp van decreet, erop heeft gewezen dat die wetgevende bepaling, alsook de wijze waarop de talrijke andere beginselen vervat in artikel 4, § 2, van dat decreet zijn geformuleerd, haar een aanzienlijke interpretatiemarge lieten en haar ertoe dwongen een afweging te maken tussen soms tegenstrijdige beginselen. De Waalse Regering leidt hieruit af dat de laatste zin van artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017 niet kan worden beschouwd als een technische en nauwkeurige instructie.

A.7.3. In ondergeschikte orde merkt de Waalse Regering op dat, indien het Hof twijfels heeft over de draagwijdte van de aan een regering gegeven toelating om algemene beleidsrichtsnoeren in de zin van artikel 57, lid 4, *b*), *ii*), van de richtlijn (EU) 2019/944 uit te vaardigen, het Hof van Justitie van de Europese Unie een vraag moet stellen over de verenigbaarheid van die laatste zin van artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017 met artikel 57, lid 4 en lid 5, *a*), van de richtlijn (EU) 2019/944 en met artikel 59, lid 1, *a*), en lid 7, *a*), van dezelfde richtlijn.

- B -

Ten aanzien van het 26° en het 27° van artikel 4, § 2, van het decreet van 19 januari 2017 en de context ervan

B.1. De « Commission wallonne de régulation pour l'énergie » (CWaPE), die een autonome instelling met rechtspersoonlijkheid is, is ermee belast de elektriciteitsdistributietarieven goed te keuren op basis van de begrotingen en de tarieven die haar worden voorgesteld door de elektriciteitsdistributienetbeheerders. Die tariefvoorstellen worden opgesteld « met inachtneming van een tariefmethodologie ». Die laatste wordt aangenomen door de CWaPE na overleg met de voormelde beheerders (artikel 2, § 2, van het decreet van het Waalse Gewest van 19 januari 2017 « betreffende de tariefmethodologie die van toepassing is op gas- en elektriciteitsdistributienetbeheerders » (hierna : het decreet van 19 januari 2017)).

De tariefmethodologie preciseert de « kostencategorieën die door de tarieven worden gedekt en hun definitie », de « regels van de evolutie in de tijd van de kostencategorieën [...], met inbegrip van de methode voor de bepaling van de parameters die zijn opgenomen in de evolutieformules », de « regels voor de toewijzing van de kosten aan de categorieën van netgebruikers met inachtneming, in voorkomend, geval van [de beginselen] die overeenkomstig artikel 5 door de Regering worden bepaald », de « algemene tariefstructuur en de tariefcomponenten met inachtneming, in voorkomend, geval van [de beginselen] die overeenkomstig artikel 5 door de Regering worden bepaald » en de « parameters die nuttig zijn voor de bepaling van de tarieven en hun definitie » (artikel 3, § 1, van het decreet van 19 januari 2017).

B.2. De tariefmethodologie moet een aantal beginselen in acht nemen die zijn opgesomd in artikel 4, § 2, van het decreet van 19 januari 2017.

Artikel 103, 7°, van het decreet van het Waalse Gewest van 5 mei 2022 « tot wijziging van verscheidene bepalingen inzake energie in het kader van de gedeeltelijke omzetting van richtlijnen 2019/944/EU van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en 2018/2001/EU van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en met het oog op de aanpassing van de beginselen

betreffende de tariefmethodologie » (hierna : het decreet van 5 mei 2022) voegt aan die lijst drie beginselen toe.

Het beroep tot vernietiging is gericht tegen twee van die drie nieuwe beginselen, namelijk die welke voortaan zijn opgenomen in artikel 4, § 2, 26° en 27°, van het decreet van 19 januari 2017 :

« 26° de tariefmethodologie kan voorzien in een vergoeding in verband met de specifieke meetactiviteit in de context van een activiteit van energiedeling of peer-to-peer uitwisseling;

27° de tariefmethodologie heeft als hoofddoel, naast de billijkheid en de efficiënte werking van de distributienetbeheerders, de toegang tot energie voor iedereen en de energietransitie tegen de laagste kosten voor de afnemers te bevorderen, zowel op het niveau van de netten als op dat van de elektriciteitsmarkt; in dit verband omvat de energietransitie het rationeel gebruik van energie, de integratie van een toenemend aandeel elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen en nieuwe vormen van elektrisch gebruik die een efficiënter energiegebruik mogelijk maken, waarbij het rationeel gebruik van de netten wordt bevorderd; Deze beginselen zorgen ervoor dat iedereen tegen een betaalbare prijs toegang heeft tot betrouwbare, duurzame en moderne energiediensten. Zij impliceren enerzijds dat verbruikers die geen flexibiliteit aan het energiesysteem wensen te bieden of die een laag verbruik hebben, niet financieel worden gestraft door de nieuwe tariefstructuur, en anderzijds dat elke tariefcomponent een stimulans vormt voor netgebruikers die dat wensen om te verbruiken op het moment dat er elektriciteit in overvloed op het net beschikbaar is of om individuele nettoegangscapaciteit te gebruiken die verenigbaar is met de capaciteit die op datzelfde moment op het net beschikbaar is ».

De beginselen die zijn opgenomen in artikel 4, § 2, 26° en 27°, van het decreet van 19 januari 2017 zijn van toepassing op de tariefperiodes na 15 oktober 2022, datum van inwerkingtreding van het decreet van 5 mei 2022 (artikel 104 van het decreet van 5 mei 2022).

Ten gronde

B.3. Uit de uiteenzetting van de twee middelen blijkt dat het Hof wordt verzocht om na te gaan of artikel 4, § 2, 26° en 27°, van het decreet van 19 januari 2017, toegevoegd bij artikel 103, 7°, van het decreet van 5 mei 2022, bestaanbaar is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, zoals gewaarborgd in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 57, lid 4 en lid 5, *a*), en 59, lid 1, *a*), en lid 7, *a*), van de richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 « betreffende

gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (herschikking) » (hierna : de richtlijn (EU) 2019/944).

B.4.1. Artikel 57 van de richtlijn (EU) 2019/944 bepaalt :

« [...]

4. De lidstaten waarborgen de onafhankelijkheid van de regulerende instantie [...]. Te dien einde waken de lidstaten erover dat de regulerende instantie, bij de uitvoering van de reguleringsstaken die haar bij deze richtlijn en de aanverwante wetgeving zijn opgelegd :

[...]

b) ervoor zorgt dat haar personeel en de personen die belast zijn met haar beheer :

[...]

ii) bij het verrichten van de reguleringsstaken geen directe instructies verlangen of ontvangen van regeringen of andere publieke of particuliere entiteiten. Eventuele nauwe samenwerking met andere bevoegde nationale instanties of de toepassing van algemene beleidsrichtsnoeren van de overheid die geen verband houden met de in artikel 59 genoemde reguleringsstaken, worden door dit voorschrift onverlet gelaten.

5. Om de onafhankelijkheid van de regulerende instantie te beschermen, waken de lidstaten er met name over dat :

a) de regulerende instantie zelfstandig besluiten kan nemen, onafhankelijk van enig politiek orgaan;

[...] ».

B.4.2. Artikel 59 van dezelfde richtlijn bepaalt :

« 1. De regulerende instantie heeft de volgende taken :

a) vaststellen of goedkeuren, volgens transparante criteria, van transmissie- of distributietarieven of de berekeningsmethodes hiervoor of beide;

[...]

7. Behalve in gevallen waarin ACER bevoegd is om de voorwaarden of methoden voor de tenuitvoerlegging van de netcodes en richtsnoeren uit hoofde van hoofdstuk VII van Verordening (EU) 2019/943 op grond van artikel 5, lid 2, van Verordening (EU) 2019/942 vanwege hun gecoördineerde karakter vast te stellen of goed te keuren, zijn de regulerende

instanties bevoegd voor de vaststelling of de voldoende ruim aan de inwerkingtreding voorafgaande goedkeuring van ten minste de nationale methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake :

a) de aansluiting op en toegang tot nationale netten, inclusief de [...] distributietarieven of de methoden daarvoor; die tarieven of methoden maken het mogelijk dat de noodzakelijke investeringen in de netten op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat deze investeringen de levensvatbaarheid van de netten kunnen waarborgen;

[...] ».

B.4.3. Uit artikel 59, lid 1, a), en lid 7, a), van de richtlijn (EU) 2019/944 blijkt dat het bepalen van de methodes om de distributietarieven te berekenen of vast te stellen, een bevoegdheid is die is « voorbehouden » aan de regulerende instantie (HvJ, 2 september 2021, C-718/18, *Commissie t. Duitsland*, ECLI:EU:C:2021:662, punten 103 tot 106).

Om onafhankelijk te zijn in de zin van artikel 57 van de voormelde richtlijn 2019/944 moet de regulerende instantie haar opdracht kunnen uitvoeren « volledig vrij », « zonder enige instructie » en « vrij van iedere externe invloed » (HvJ, 11 juni 2020, C-378/19, *Prezident Slovenskej republiky*, ECLI:EU:C:2020:462, punten 32, 33 en 51; 2 september 2021, C-718/18, *Commissie t. Duitsland*, voormeld, punt 108). Die « onafhankelijke besluitvorming » impliceert dat de regulerende instantie, in het kader van de regulerende opdrachten die haar zijn toegewezen bij artikel 59 van de richtlijn (EU) 2019/944, zelfstandig haar beslissingen neemt « louter op grond van het algemeen belang » om de naleving van de door de richtlijn nagestreefde doelen te eerbiedigen, zonder daarbij onderworpen te zijn aan externe instructies van andere publieke of particuliere instanties (HvJ, 11 juni 2020, C-378/19, *Prezident Slovenskej republiky*, voormeld, punten 53-54; 3 december 2020, C-767/19, *Commissie t. België*, ECLI:EU:C:2020:984, punt 110; 2 september 2021, C-718/18, *Commissie t. Duitsland*, voormeld, punt 109). De bij artikel 57 van de richtlijn vereiste onafhankelijkheid moet onder meer worden gewaarborgd ten aanzien van de uitvoerende en de wetgevende macht (HvJ, 2 september 2021, C-718/18, *Commissie t. Duitsland*, voormeld, punten 112 en 130).

De « algemene beleidsrichtsnoeren » uitgevaardigd door de regering, die zijn toegestaan op grond van artikel 57, lid 4, b), ii), van de richtlijn (EU) 2019/944, hebben geen betrekking op de regulerende taken bedoeld in artikel 59, lid 1, a), en lid 7, a), van de richtlijn (EU) 2019/944 (HvJ, C-378/19, voormeld, punt 52; C-718/18, voormeld, punt 110).

B.5. De CWaPE is een « regulerende instantie » in de zin van de voormelde Europese bepalingen.

Wat betreft het eerste middel, met betrekking tot artikel 4, § 2, 26°, van het decreet van 19 januari 2017

B.6. Artikel 4, § 2, 26°, van het decreet van 19 januari 2017, toegevoegd bij artikel 103, 7°, van het decreet van 5 mei 2022, brengt de in B.1 vermelde taken van de CWaPE, namelijk, enerzijds, het aannemen van de « tariefmethodologie » die de elektriciteitsdistributienetbeheerder in acht moet nemen wanneer hij zijn distributietariefvoorstel opmaakt en, anderzijds, de goedkeuring van dat type tarief, niet in het geding.

Artikel 4, § 2, 26°, van het decreet van 19 januari 2017 bevat geen enkele verplichting ten aanzien van de CWaPE. Het bepaalt alleen dat de tariefmethodologie – die uitsluitend door de CWaPE dient te worden vastgesteld - « kan » voorzien in een vergoeding in verband met een bepaald type van activiteit die de elektriciteitsdistributienetbeheerder uitoefent.

Artikel 4, § 2, 26°, van het decreet van 19 januari 2017 bevat dus geen « directe instructie » gericht aan het personeel of de personen die belast zijn met het beheer van de CWaPE in de zin van artikel 57, lid 4, van de richtlijn (EU) 2019/944.

Het belet die regulerende instantie bijgevolg niet om de taken die haar zijn toevertrouwd bij het decreet van 19 januari 2017, met toepassing van artikel 59, lid 1, *a*), en lid 7, *a*), van de richtlijn (EU) 2019/944, uit te voeren op onafhankelijke en zelfstandige wijze, overeenkomstig artikel 57, lid 4 en lid 5, *a*), van dezelfde richtlijn.

B.7. Het eerste middel is niet gegrond.

Wat betreft het tweede middel met betrekking tot artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017

B.8. Uit de uiteenzetting van het middel blijkt dat het Hof wordt verzocht te onderzoeken of de laatste zin van artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017 een inbreuk vormt, door de wetgever, op het werkingsgebied dat artikel 59, lid 1, *a)*, en lid 7, *a)*, van de richtlijn (EU) 2019/944 voorbehoudt aan de regulerende instantie, of, minstens, een aantasting vormt van de onafhankelijkheid of zelfstandigheid die aan die instantie is toegekend bij artikel 57, lid 4 en lid 5, *a)*, van dezelfde richtlijn.

B.9.1. Volgens de laatste zin van artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017 moet de tariefmethodologie die de CWaPE moet aannemen, erover waken dat zij, enerzijds, bepaalde verbruikers niet « financieel straft » en, anderzijds, een stimulans vormt voor bepaalde netgebruikers.

B.9.2. Die decretale bepaling betreft de vaststelling van de methode voor de berekening van de elektriciteitsdistributietarieven, met andere woorden de taak die bij artikel 59, lid 1, *a)*, en lid 7, *a)*, van de richtlijn (EU) 2019/944 is voorbehouden aan de regulerende instantie.

B.10.1. Artikel 57, lid 4, *b)*, *ii)*, van de richtlijn (EU) 2019/944 bepaalt dat de nationale overheden, in weerwil van de principiële functionele onafhankelijkheid van de regulerende instantie, nog steeds « algemene beleidsrichtsnoeren » kunnen vaststellen, waarmee zij op indirecte wijze de beslissingen van de regulator beleidsmatig vermogen te sturen.

B.10.2. Het geven van « algemene beleidsrichtsnoeren » aan de regulerende instantie is evenwel slechts onder bepaalde voorwaarden verenigbaar met het in de richtlijn (EU) 2019/944 opgenomen vereiste van volledige functionele onafhankelijkheid van een energieregulator. Zo mag de nationale overheid niet raken aan reguleringsbeslissingen zoals het « vaststellen of goedkeuren, volgens transparante criteria, van transmissie- of distributietarieven of de berekeningsmethodes hiervoor ».

B.10.3. Uit het voorgaande vloeit voort dat de « algemene beleidsrichtsnoeren » slechts in overeenstemming met de doelstelling van de richtlijn zijn indien zij de regulerende instantie enkel aansporen om, binnen de uitoefening van haar bevoegdheden, rekening te houden met de

door de overheden nagestreefde energiebeleidsdoelstellingen en hun belangen, zoals de levensvatbaarheid, de betrouwbaarheid en de duurzaamheid van de energiemarkt.

B.11.1. Artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017 definieert twee « prioritaire doelstellingen » van de tariefmethodologie, namelijk « het bevorderen van de toegang tot energie voor iedereen » en « het bevorderen van de energietransitie tegen de laagste kosten voor de afnemers, zowel op het niveau van de netten als op dat van de elektriciteitsmarkt » (*Parl. St.*, Waals Parlement, 2021-2022, nr. 871/1, p. 44).

Het nastreven van de eerste van die twee doelstellingen houdt niet alleen het « zoeken naar de laagste kosten voor de afnemer » in, maar ook het aannemen van een « tariefbeginsel » dat ertoe strekt « de toegang tot energiediensten onder betrouwbare, duurzame, moderne en betaalbare voorwaarden voor iedereen te waarborgen » (*ibid.*, pp. 7, 8 en 44).

Met betrekking tot elektriciteit vereist de « energietransitie » een « rationeel gebruik van energie » (door het streven naar « energiedoeltreffendheid » en « een goede overeenstemming tussen productie en verbruik »), de « integratie van een groeiend aandeel van elektriciteit geproduceerd door hernieuwbare energiebronnen » (via tarieven die « een stimulans vormen voor de afnemers om hun elektriciteitsverbruik te verplaatsen naar ogenblikken waarop die productie in overvloed beschikbaar is ») en de « integratie van nieuwe vormen van elektriciteitsgebruik die een doeltreffender gebruik van energie toelaten » (via tarieven die « die nieuwe vormen van gebruik niet kunnen bestraffen ») (*ibid.*, pp. 44-45).

De twee voormelde « prioritaire doelstellingen » « moeten gelijktijdig worden nagestreefd ». Om die te bereiken, mogen de « verbruikers » niet worden bestraft en moet elke tariefcomponent « voor de netgebruikers een stimulans vormen om te verbruiken op het ogenblik dat elektriciteit in overvloed op het net beschikbaar is of om individuele nettoegangscapaciteit te gebruiken die verenigbaar is met de capaciteit die op hetzelfde moment op het net beschikbaar is ». Die stimulans « is van dien aard investeringen te beperken, zowel op het vlak van de productie-infrastructuur als op het vlak van het net ». In dat perspectief moeten de stimulerende tarieven worden toegepast op alle netgebruikers van eenzelfde spanningsniveau, maar de verbruikers kunnen kiezen voor een facturering die steunt op een jaarlijks overzicht van het verbruik, in welk geval « op hen een standaardverbruiksprofiel wordt toegepast » (*ibid.*, p. 45).

B.11.2. De laatste zin van artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017 werd tijdens de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepaling in gelijkaardige zin becommentarieerd :

« Om sociaal aanvaardbaar te zijn, mag de energietransitie niet ‘ exclusief ’ zijn en moet zij worden gerealiseerd tegen zo laag mogelijke kosten voor alle gebruikers, zonder de verbruikers te bestraffen die, uit noodzaak of door keuze, een laag elektriciteitsverbruik hebben. De tarieven moeten een stimulans vormen voor de netgebruikers, die dat kunnen of willen, om een aangepast gedrag aan te nemen, waarbij ervoor wordt gezorgd dat de winsten van de flexibiliteit billijk worden verdeeld over alle verbruikers zonder enige negatieve weerslag op de toegang tot energie voor iedereen, zelfs voor diegenen die niet in staat zouden zijn bij te dragen tot die flexibiliteit :

- energie-efficiëntie : de tarieven vormen een stimulans om verspilling tegen te gaan en doeltreffende toestellen aan te kopen, hetgeen energiebesparingen en een vermindering van het piekverbruik met zich meebrengt;

- elektriciteit geproduceerd door hernieuwbare bronnen : de tarieven zetten aan om te verbruiken op het ogenblik dat de elektriciteit in het algemeen in overvloed beschikbaar en goedkoop is;

- nieuwe vormen van gebruik : de tarieven zetten aan nieuwe vormen van gebruik te integreren, zonder dat een onmiddellijke versterking van het net vereist is of door een beperking ervan tot de objectief vastgestelde behoefte.

Het onderliggende beginsel is eenvoudig : de integratie van nieuwe performante vormen van elektriciteitsgebruik op het net laat toe de netinfrastructuur, alsook de productie-infrastructuur beter te gebruiken. Door die nieuwe vormen van gebruik te oriënteren opdat die prioritair worden geactiveerd tijdens de periodes waarin elektriciteit in overvloed aanwezig is of de netten beschikbaar zijn, zal de duur van het gebruik van de infrastructuur worden verbeterd en zal de gemiddelde kostprijs (zowel uitgedrukt in energie (kWh) als in capaciteit (KW)) afnemen, waarbij alles voor de rest gelijk blijft. Het behoort tot de verantwoordelijkheid van de netbeheerders en van de regulator om tarieven voor te stellen en goed te keuren die die winst billijk verdelen onder alle partijen, waarbij wordt gesteund op de beslissing van de decreetgever om de toegang tot energie voor iedereen te vergemakkelijken en niet de verbruikers te bestraffen die weinig elektriciteit verbruiken, noch diegenen die geen flexibiliteit wensen te bieden aan het energiesysteem. Het is dus niet nodig dat alle afnemers ‘ flexibiliteit ’ aanbieden om een maatschappelijk voordeel te realiseren » (*ibid.*, p. 8).

B.12.1. Luidens artikel 1 ervan, bevat de richtlijn (EU) 2019/944 met name « [regels] met het oog op het scheppen van echte geïntegreerde, concurrerende, consumentgerichte en flexibele, eerlijke en transparante elektriciteitsmarkten in de Unie [...], alsook regels voor de bescherming van de consumenten ».

Die richtlijn strekt ertoe, « steunend op de voordelen van een geïntegreerde markt [...] de consument betaalbare, transparante energieprijzen en –kosten, een hoge mate van voorzieningszekerheid en een soepele overgang naar een duurzaam koolstofarm energiesysteem te bieden ». Zij « stelt belangrijke regels vast met betrekking tot de organisatie en de werking van de elektriciteitssector van de Unie, met name regels betreffende empowerment en bescherming van consumenten, betreffende de open toegang tot de geïntegreerde markt ».

B.12.2. Wanneer zij de opdrachten uitoefent die artikel 59 van de richtlijn (EU) 2019/944 aan haar toewijst, moet de regulerende instantie alle « redelijke maatregelen [nemen] om de [...] doelstellingen te bereiken » die zijn vermeld in artikel 58 van die richtlijn.

Enkele van die doelstellingen zijn :

- de bevordering van een « door concurrentie gekenmerkte, flexibele, zekere en vanuit milieuoogpunt duurzame interne markt voor elektriciteit binnen de Unie en van een daadwerkelijke openstelling van de markt voor alle afnemers en leveranciers van de Unie » (artikel 58, *a*));

- de bijdrage tot « veilige, betrouwbare en efficiënte niet-discriminerende systemen die klantgericht zijn », de bevordering « aansluitend bij de doelstellingen van het algemene energiebeleid [van] de energie-efficiëntie en de integratie van groot- en kleinschalige productie van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen » (artikel 58, *d*));

- het vergemakkelijken van « de toegang van nieuwe productiecapaciteit en energieopslagfaciliteiten tot het net [...], met name door de belemmeringen voor de toegang van nieuwkomers op de markt en van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen weg te nemen » (artikel 58, *e*));

- de zorg dat « de systeembeheerders en -gebruikers de nodige stimulansen krijgen, zowel op korte als op lange termijn, om de efficiëntie, en met name de energie-efficiëntie, van netprestaties te verbeteren en de marktintegratie te versterken » (artikel 58, *f*));

- de zorg om een hoog niveau van consumentenbescherming te waarborgen (artikel 58, *g*));

- de bijdrage tot het bereiken van « een hoog niveau van universele en van openbare dienstverlening bij het leveren van elektriciteit » en tot de « bescherming van kwetsbare afnemers » (artikel 58, *h*)).

B.13. De laatste zin van artikel 4, § 2, 27°, van het decreet van 19 januari 2017, gelezen in het licht van de toelichting die hierover werd gegeven tijdens de parlementaire voorbereiding van het decreet van 5 mei 2022, zoals vermeld in B.11, sluit aan bij talrijke doelstellingen met het oog waarop de regulerende instantie, met toepassing van artikel 58 van de richtlijn (EU) 2019/944, ertoe gehouden is « redelijke maatregelen » te nemen wanneer zij haar taak uitoefent die erin bestaat de methode vast te stellen voor de berekening van de elektriciteitsdistributietarieven, waarvan sprake is in artikel 59, lid 1, *a*), en lid 7, *a*), van de richtlijn (EU) 2019/944.

Door aan de CWaPE beleidsrichtsnoeren aan te reiken opdat die de tariefmethodologie voor de elektriciteitsdistributie uitwerkt waarbij erover wordt gewaakt dat, enerzijds, de verbruikers die geen flexibiliteit wensen te bieden aan het energiesysteem en die een laag verbruik hebben, niet financieel worden bestraft door de tariefstructuur en, anderzijds, elke tariefcomponent voor de netgebruikers die dat wensen een stimulans vormt om elektriciteit te verbruiken op het ogenblik dat die in overvloed op het net beschikbaar is of een individuele nettoegangscapaciteit te gebruiken die verenigbaar is met de capaciteit die op datzelfde moment op het net beschikbaar is, beperkt de bestreden bepaling de mogelijkheid van die regulerende instantie om de tariefmethodologie te kiezen bijgevolg niet in dusdanige mate dat zij afbreuk zou doen aan de onafhankelijkheid en aan de exclusieve tariefbevoegdheid van die regulerende instantie.

B.14. Het tweede middel is niet gegrond.

Ten aanzien van het verzoek om een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

B.15.1. De CWaPE verzoekt het Hof om een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de interpretatie die aan de artikelen 57, lid 4, en lid 5, *a*), en 59, lid 1, *a*), en lid 7, *a*), van de richtlijn (EU) 2019/944 moet worden gegeven. De Waalse Regering formuleert in ondergeschikte orde een gelijkaardige prejudiciële vraag.

B.15.2. Wanneer een vraag die betrekking heeft op de uitlegging van het Unierecht wordt opgeworpen in een zaak aanhangig bij een nationale rechterlijke instantie waarvan de beslissingen volgens het nationale recht niet vatbaar zijn voor hoger beroep, is die instantie, overeenkomstig artikel 267, derde alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, gehouden die vraag te stellen aan het Hof van Justitie.

Die verwijzing is evenwel niet nodig wanneer die rechterlijke instantie heeft vastgesteld dat de opgeworpen vraag niet relevant is, dat de betrokken bepaling van het Unierecht reeds door het Hof is uitgelegd, of dat de juiste uitlegging van het Unierecht zo evident is, dat redelijkerwijze geen ruimte voor twijfel kan bestaan (HvJ, 6 oktober 1982, C-283/81, *CILFIT*, ECLI:EU:C:1982:335, punt 21; grote kamer, 6 oktober 2021, C-561/19, *Conorzio Italian Management en Catania Multiservizi SpA*, ECLI:EU:C:2021:799, punt 33). Die redenen moeten, in het licht van artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, afdoende blijken uit de motivering van het arrest waarbij de rechterlijke instantie weigert de prejudiciële vraag te stellen (HvJ, grote kamer, 6 oktober 2021, C-561/19, voormeld, punt 51).

De uitzondering van het gebrek aan relevantie houdt in dat de nationale rechterlijke instantie van de verwijsplicht is ontheven wanneer « die vraag niet ter zake dienend is, dat wil zeggen wanneer het antwoord erop, hoe het ook luidt, geen invloed kan hebben op de oplossing van het geschil » (HvJ, 15 maart 2017, C-3/16, *Aquino*, ECLI:EU:C:2017:209, punt 43; grote kamer, 6 oktober 2021, C-561/19, voormeld, punt 34).

De uitzondering dat de juiste uitlegging van het Unierecht evident is, houdt in dat de nationale rechterlijke instantie ervan overtuigd moet zijn dat de gehanteerde oplossing even

evident zou zijn voor de rechterlijke instanties van de andere lidstaten die in laatste aanleg uitspraak doen, alsook voor het Hof van Justitie. Zij dient in dat verband rekening te houden met de specifieke kenmerken van het Unierecht, met de bijzondere moeilijkheden bij de uitlegging ervan en met het gevaar voor uiteenlopende rechtspraak binnen de Unie. Tevens dient zij acht te slaan op de verschillen tussen de taalversies van de betrokken bepaling waarvan zij op de hoogte is, met name wanneer die verschillen door de partijen naar voren zijn gebracht en onderbouwd zijn. Tot slot dient zij aandacht te hebben voor de eigen terminologie en autonome begrippen die het Unierecht bezigt, alsook met de context van de toepasselijke bepaling in het licht van het Unierecht in zijn geheel, zijn doelstellingen en zijn ontwikkelingsstand op het ogenblik waarop de betrokken bepaling moet worden toegepast (HvJ, grote kamer, 6 oktober 2021, C-561/19, voormeld, punten 40-46).

Voorts vermag de in laatste aanleg rechtsprekende nationale rechterlijke instantie ervan af te zien het Hof een prejudiciële vraag te stellen « om redenen van niet-ontvankelijkheid die eigen zijn aan de procedure bij die rechterlijke instantie, mits het gelijkwaardigheids- en het doeltreffendheidsbeginsel in acht worden genomen » (HvJ, 14 december 1995, C-430/93 en C-431/93, *Van Schijndel en Van Veen*, ECLI:EU:C:1995:441, punt 17; 15 maart 2017, C-3/16, voormeld, punt 56; grote kamer, 6 oktober 2021, C-561/19, voormeld, punt 61).

B.15.3. Gelet op hetgeen is vermeld in B.6, B.11, B.12 en B.13, is er geen noodzaak om de door CWaPE gesuggereerde prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt het beroep.

Aldus gewezen in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 22 februari 2024.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

P. Nihoul